

Архивски број:
Скопје 2022 година
04-23271,
270422

Numri arkivor:
Shkup, _____ viti 2022

Државните органи и институции од јавниот сектор во Република Северна Македонија поаѓајќи од заложбите за обезбедување на почитувањето на уставноста, законитоста, професионалниот интегритет, транспарентноста и заштитата на човековите слободи и права, ја усвојуваат следниата политика:

ПОЛИТИКА НА ИНТЕГРИТЕТ

Државните органи и институции од јавниот сектор во Република Северна Македонија го прифаќаат интегритетот како темел на доброто управување и стратешки и одржлив одговор на корупцијата. Интегритетот е од суштинско значење за економскиот, социјалниот и општествениот просперитет.

Под интегритет се подразбира законито, независно, непристрасно, стично, одговорно и транспарентно вршење на работи со кои службените лица го чуваат својот углед и угледот на институцијата во која се одговорно лице, односно се вработени, ги елиминираат ризиците и ги отстрануваат сомневањата во можноста од настанување и развој на корупција и со тоа обезбедуваат доверба на граѓаните во вршењето на јавните функции и во работата на јавните институции.

Засилувањето и подигнувањето на интегритетот е заедничка мисија и одговорност на сите институции во системот и на сите нива на власт. Прифаќајќи ја политиката на интегритет, Министерство за економија се обврзува на (1) воспоставување на систем на интегритет во институциите, (2) спроведување и поддршка на системот за интегритет и (3) следење и известување за примената на системот за интегритет.

Министерство за економија ги запознава со својата политика за интегритет и прашниците на приватниот сектор, граѓанското општество и граѓаните бараки од нив, како партнери во процесот, да ги почитуваат поставените вредности и стандарди во односите со државните органи и институциите од јавниот сектор.

1. Воспоставување на систем за интегритет

Системот за интегритет е воспоставен на начин да овозможи државните органи и институции од јавниот сектор да работат и да ја извршуваат својата надлежност почитувајќи ги законите и во согласност со највисоките етички стандарди.

Системот за интегритет почива на следните елементи кои претставуваат своевидни стандарди за интегритет:

- Защитата на јавниот интерес и спречувањето на

Organet shtetërore dhe institucionet e sektorit publik në Republikën e Maqedonisë së Veriut, duke u nisur nga përpjekjet për sigurimin e respektimit të kushtetutshmërisë, ligjshmërisë, integrititet profesional, transparencës dhe mbrojtjes së lirive dhe të drejtave të njeriut, miratojnë këtë politikë:

POLITIKA E INTEGRITETIT

Organet shtetërore dhe institucionet e sektorit publik në Republikën e Maqedonisë së Veriut e pranojnë integritetin si themel të qeverisjes së mirë dhe përgjigje strategjike dhe të qëndrueshme ndaj korruptionit. Integriteti është thelbësor për prosperitetin ekonomik, social dhe shoqëror.

Integritet nënkuption kryerjen ligjore, të pavarrur, të paanshme, etike, të përgjegjshme dhe transparente të punëve me të cilat personat zyrtarë ruajnë reputacionin e tyre dhe reputacionin e institucionit në të cilin janë persona përgjegjës, respektivisht janë të punësuar, eliminojnë rreziqet dhe largojnë dyshimet për mundësinë e shfaqjes dhe zhvillimit të korruptionit dhe në këtë mënyrë sigurojnë besim të qytetarëve në kryerjen e funksioneve publike dhe në punën e institucioneve publike.

Forcimi dhe ngritura e integritetit është mision dhe përgjegjësi e përbashkët e të gjitha institucioneve në sistem dhe të gjitha niveleve të qeverisjes.

Duke pranuar politikën e integritetit, Ministria e Ekonomisë angazhohet që (1) të vendosë sistem integriteti në institucione, (2) të zbatojë dhe mbështhesë sistemin e integritetit dhe (3) të monitorojë dhe raportojë për zbatimin e sistemit të integritetit. Ministria e Ekonomisë njeh anëtarët e sektorit privat, shoqërinë civile dhe qytetarët me politikën e saj të integritetit, duke u kërkuar atyre, si partnerë në proces, të respektojnë vlerat dhe standartet e vendosura në marrëdhëniet me organet shtetërore dhe institucionet nga sektori publik.

1. Krijimi i sistemit të integritetit

Sistemi i integritetit është krijuar në atë mënyrë që t'u mundësojë organeve dhe institucionete shtetërore nga sektori publik të punojnë dhe të kryejnë kompetencat e tyre duke respektuar ligjet dhe në përputhje me standartet më të larta etike.

Sistemi i integritetit bazohet në elementët e mëposhtëm që janë një lloj standardi integriteti:

- судирот на интереси;
- Почитување на етичкиот кодекс кој е релевантен за позицијата на службеното лице;
- Управување со човечките ресурси врз основа на систем на заслуги и квалификации;
- Наменско, рационално и ефикасно управување со јавните ресурси;
- Транспарентност и пристап до информациите од јавни карактер;
- Заштитено пријавување од укажувачи и
- Управување со квалитет

- Mbrojtja e interesit publik dhe parandalimi i konfliktit të interesave;
- Respektimi i kodit të etikës e cila është e rëndësishme për pozicionin e personave zyrtarë;
- Menaxhimi i burimeve njerëzore bazuar në sistem meritash dhe kualifikimesh;
- Menaxhimi i qëllimshëm, racional dhe efikas i burimeve publike;
- Transparency dhe qasja në informacionet me karakter publik;
- Raportimi i mbrojtur nga sinjalizuesit dhe
- Menaxhimi i cilësisë

Заштита на јавниот интерес и спречување на судирот на интереси: Министерство за економија и нејзините вработени се обврзуваат дека во своето работење ќе му даваат приоритет на јавниот над приватниот интерес и дека ќе постапуваат и развиваат организациска култура која не толерира судир на интереси и во која индивидуалната одговорност и личниот пример се основа за доброто управување.

За да овозможи ефикасно управување со судирот на интереси во Министерство за економија се спроведува постапка за јасна идентификација и декларирање на личните интереси, се утврдуваат јасни правила за очекувањата од службените лица кога постои ризик од судир на интереси, се обезбедува транспарентност во процесот на решавање на ситуациите во кои се појавува судир на интереси и се развиваат механизми за следење на примената на правилата за превенција на судирот на интереси.

Почитување на етичкиот кодекс кој е релевантен за позицијата на службеното лице: Службените лица во Министерство за економија се должни да го почитуваат етичкиот кодекс на институцијата во која работат, а чија цел е да се промовира професионалност, заштита на јавниот интерес, отчетност, одговорност, непристрасност, недискриминација и политичка неутралност.

Министерство за економија развива механизми кои овозможуваат доследно да се следи почитувањето на етичкиот кодекс од страна на службените лица. За областите кои се нагласено подложни на корупција, како што се јавните набавки, Министерство за економија усвојува и посебни колекси за постапување.

Управување со човечките ресурси врз основа на систем на заслуги и квалификации: Интегритетот се промовира како дел од управувањето со човечки ресурси во Министерство за економија. Вработувањата се транспарентни по пат на јавен оглас, со однапред утврдени критериуми и со развиени политики кои овозможуваат вработувања и унапредувања врз основа на заслуги и

Mbrojtja e interesit publik dhe parandalimi i konfliktit të interesit: Ministria e Ekonomisë dhe punonjësit e saj janë të përkushtuar që në punën e tyre t'i japid përparësi publikut mbi interesin privat dhe të inkurajojnë dhe zhvillojnë një kulturë organizative që nuk toleron konfliktet e interesit dhe në të cilat përgjegjësia individuale dhe shembulli personal janë baza për qeverisje të mirë.

Për të mundësuar menaxhimin efektiv të konfliktit të interesave në Ministrinë e Ekonomisë, zbatohet një procedurë për identifikimin dhe deklarimin e qartë të interesave personale, vendosene rregulla të qarta për pritshmëritë e personave zyrtarë kur ekziston rreziku i konfliktit të interesave sigurohet transparency në procesin e zgjidhjes së situatave në të cilat lindin konflikte интереси dhe zhvillohen mekanizma për monitorimin e zbatimit të rregullave për parandalimin e konfliktit të interesit.

Respektimi i kodit të etikës që lidhet me pozitën e personit zyrtar: Personat zyrtarë në Ministrinë e Ekonomisë janë të obliguar të respektojnë kodin etik të institucionit në të cilin punojnë, i cili ka për qëllim promovimin e profesionalizmit, mbrojtjen e interesit publik. Ilogaridhënen, përgjegjësinë, paanshmërinë, mosdiskriminimin dhe neutralitetin politik. Ministria e Ekonomisë po zhvillon mekanizma që u mundësojnë personave zyrtarë monitorimin e vazhdueshmë të respektimit të kodit të etikës. Për fushat që janë shumë të ndjeshme ndaj korruptionit, siç janë prokurimet publike, Ministria e Ekonomisë miraton gjithashtu kode të veçanta sjelljeje.

Menaxhimi i burimeve njerëzore bazuar në sistemin e meritave dhe kualifikimeve: Integriteti promovohet si pjesë e menaxhimit të burimeve njerëzore në Ministrinë e Ekonomisë. Punësimet janë transparente përmes shpalljeve publike, me kriterie të paracaktuara dhe politika të zhvilluara që mundësojnë punësim dhe avancim në detyrë në bazë të meritave dhe

квалификации и оневозможуваат партиски влијанија, непотизам и кронизам.

Во Министерство за економија се идентификувани работните позиции кои се особено раниливи на корупција и за нив се предвидуваат посебни обврски во однос на заштитата на интегритетот. Потребно е доследно да се почитуваат некомпактноста, забраните и ограничувањата својствени за работата во јавниот сектор.

Наменско, рационално и ефикасно управување со јавните ресурси: Министерство за економија демонстрира отвореност, отчетност и инклузивност во дефинирањето на буџетските приходи и расходи водени од целта да го задоволат јавниот интерес и континуирано да ги подобруваат услугите за граѓаните.

Министерство за економија се обврзува дека договорите за јавни набавки, јавно-приватно партнерство, доделување на концесии на државни ресурси, закуп и продажба на државен имот и земјиште итн. ќе ги склучува низ транспарентни процедури кои овозможуваат еднаков третман и конкуренција на занаетчискиите учесници.

Транспарентност и пристап до информации од јавен карактер: Министерство за економија обезбедува вистинити, соодветни, навремени и целосни информации на граѓаните и правилите лица, притоа почитувајќи го правото на приватност и заштитата на личните податоци.

Министерство за економија се стреми кон високо ниво на активна транспарентност, односно објавуваат што е можно повеќе информации на својата веб-страница и демонстрира подготвеност неговото работење да биде ставено на јавен увид и контрола.

Службените лица не смеат да ги користат информациите со кои располагат во вршењето на функциите, јавните овластувања и службените должности за остварување корист или предност за себе или за друг.

Заштитено пријавување од укажувачи: Овозможувањето на укажувачите да пријавуваат недозволиво или незаконито постапување не стравувајќи од последици, претставува еден од столбовите за успешна превенција, откривање, истрага и санкционирање на ваквите постапувања со кои се загрозува работењето на институцијата.

Министерство за економија усвојува процедура за заштитено пријавување и има назначено овластеното лице за прием на пријави од укажувачи. Со процедурата за заштитено пријавување и со овластеното лице за заштитено пријавување се запознаваат сите засегнати страни.

Управување со квалитетот: Министерство за економија воспоставува систем на работење преку кој постојано се унапредува работењето и процесите, се намалуваат ризите и трошоците, а се подобрува мотивираноста на вработените и се следат вкупните резултати од работењето. Унапредувањето на испораката и подобрувањето на

квалификации дадат поддршка за парандалојните наводи на партиите, nepotizmin и kronizmin.

Но Министрите за економија ја идентификуваат позиционите и интересите на корупција и за нив се предвидуваат посебни обврски во однос на заштитата на интегритетот. Потребно е доследно да се почитуваат некомпактноста, забраните и ограничувањата својствени за работата во јавниот сектор.

Menaxhimi i qëllimshëm, racional dhe efikas i burimeve publike: Ministria e Ekonomisë demonstron ciltërsi, përgjegjshmëri dhe gjithëpërfshtirje në definimin e të ardhurave dhe shpenzimeve buxhetore të udhëhequr nga synimi përmbytje e interesit publik dhe përmirësimin e vazhdueshëm të shërbimeve përvjetorë.

Ministria e Ekonomisë merr përsipër që kontratat e prokurimit publik, partneritetet publiko-private, ndarjen e koncesioneve për burimet shtetërore, dhënien me qira dhe shitjen e pronave dhe tokës shtetërore, etj. do t'i përmbylli përmes procedurave transparente që mundësojnë trajtim dhe konkurrencë të barabartë të pjesëmarrësve të interesuar.

Transparencë dhe qasja në informacionet me karakter publik: Ministria e Ekonomisë ofron informacione të vërtetë, përkatës, në kohë dhe të plotë përvjetorë dhe personalitë juridikë, duke respektuar të drejtët e privatësisë dhe mbrojtjen e të dhënave personale.

Ministria e Ekonomisë përpipet për një nivel të lartë të transparencës aktive, respektivisht publikon sa më shumë informacione në ueb faqen e saj dhe demonstron gatishmërinë që puna e saj të bëhet publike dhe e kontrolluar.

Personalitët zyrtarë nuk mund të përdorin informacionin që kanë në disposicion në kryerjen e funksioneve, kompetencave publike dhe detyrave zyrtare për të arritur përfisitime ose avantazhe përvjetore e tyre ose përvjetore.

Raportimi i mbrojtur nga sinjalizuesit: Mundësimi i sinjalizuesve përvjetorë raportuar veprime të palejueshme apo të paligjshme pa frikë nga pasojet, është një nga shtyllat përvjetore sinjalizuesit. Të gjitha palët e interesuara janë të informuar përvjetorë raportimit të mbrojtur dñe personalitët e autorizuar të mbrojtur raportues.

Menaxhimi i cilësisë: Ministria e Ekonomisë vendos një sistem pune përvjetorë që palejueshme apo të palejueshme apo të paligjshme pa frikë nga pasojet, është një nga shtyllat përvjetore sinjalizuesit. Të gjitha palët e interesuara janë të informuar përvjetorë raportimit të mbrojtur dñe personalitët e autorizuar të mbrojtur raportues.

квалитетот на услугите се врши преку одговорно планирање, управување и реализација на процесите и промовирање на култура на извонредност на јавната администрација, согласно меѓународниот стандард ИСО 9001. Заедничката рамка за процена – ЦАФ и други стандарди за квалитет во јавниот сектор.

2. Спроведување и поддршка на системот за интегритет

За да овозможат ефикасно спроведување на системот за интегритет, Министерство за економија е посветена на граѓање на капацитетите и поддршка на сите службени лица во процесот на исполнување на обврските кои произлегуваат од стандардите за интегритет во насока на законито, независно, непристрасно, етичко, одговорно и транспарентно вршење на работните задачи.

Раководните структури во Министерство за економија се одговорни за воспоставување и спроведување на системот на интегритет, како и за нивна промоција преку своето лично однесување и со преземање мерки за колективна прифатеност на политиката на интегритет и придржување кон истата од страна на вработените.

Граѓањето на капацитетите се одвива преку редовна едукација на вработените за соодветна примена на стандардите за интегритет по начин на обуки, како и со овозможување на советување за сите дилеми кои можат да се јават кај службените лица во секојдневното работење.

За да обезбедат ефикасно спроведување на системот за интегритет Министерство за економија назначува лице за интегритет.

Министерство за економија ги идентификува ризиците од корупција и истите редовно ги проценува и следи. Соодветно на тоа се преземаат и мерки за надминување на ризиците кои го загрозуваат интегритетот на институцијата.

3. Следење и известување за примената на системот за интегритет

Министерство за економија овозможува двостепен систем на следење на примената на системот за интегритет, на ниво на самата институција, и од страна на надлежната институција, Државната комисија за спречување на корупцијата (во понатамошниот текст ДКСК).

Целта на следењето на системот за интегритет во Министерство за економија е да се утврди ефикасноста на применетите политики и процедури кои овозможуваат доследна примена на стандардите за интегритет, како и за меренje на резултатите од применетите мерки за намалување на ризиците од корупција. Процесот за следење и известување за примената на системот за

пëргјегjshëm të proceseve dhe promovimit të kulturës së ekselencës së administratës publike, në përputhje me standardin ndërkombëtar ISO 9001. Kornizën e Përbashkët të Vlerësimit - CAF dhe standardet e tjera të cilësisë në sektorin publik.

2. Zbatimi dhe mbështetja e sistemit të integrititetit

Për të mundësuar zbatimin efektiv të sistemit të integritetit, Ministria e Ekonomisë angazhohet për ngritjen e kapaciteteve dhe mbështetjen e të gjithë personave zyrtarë në procesin e përbushjes së detyrimeve që rrjedhin nga standardet e integritetit në drejtim të kryerjes së ligjshme, të pavarrur, të paanshme, etike, të përgjegjshme dhe transparente të detyrave. Strukturat drejtuese në Ministrinë e Ekonomisë janë përgjegjëse për ngritjen dhe zbatimin e sistemit të integritetit, si dhe për promovimin e tyre nëpërmjet sjelljes së tyre personale dhe duke marrë masa për pranimin kolektiv të politikës së integritetit dhe respektimin e saj nga punonjësit.

Ngritja e kapaciteteve bëhet përmes edukimit të rregullt të punonjësve për zbatimin e duhur të standardeve të integritetit përmes trajnimeve, si dhe duke ofruar këshilla për të gjitha dilemat që mund të shfaqen te personat zyrtarë në punën e tyre të përditshme.

Për të siguruar zbatimin efektiv të sistemit të integritetit, Ministria e Ekonomisë emëron zyrtar për integritetin.

Ministria e Ekonomisë identifikon rreziqet e korruptionit dhe i vlerëson dhe monitoron rregullisht ato. Prandaj, merren masa për tejkalimin e rreziqeve që kërcënojnë integritetin e institucionit.

3. Monitorimi dhe raportimi për zbatimin e sistemit të integritetit

Ministria e Ekonomisë ofron një sistem me dy nivele për monitorimin e zbatimit të sistemit të integritetit, në nivel të vetë institucionit dhe nga institacioni kompetent, Komisioni Shtetëror për Parandalimin e Korruptionit (në tekstin e mëtejmë KSHPK).

Qëllimi i monitorimit të sistemit të integritetit në Ministrinë e Ekonomisë është përcaktimi i efektivitetit të politikave dhe procedurave të zbatuara që mundësojnë zbatimin e qëndrueshmë të standardeve të integritetit, si dhe matja e rezultateve të masave të zbatuara për uljen e rreziqeve të korruptionit. Procesi i monitorimit dhe raportimit për zbatimin e sistemit të integritetit koordinohet nga personi i integritetit. Ministria e Ekonomisë

интегритет го координира лицето за интегритет. Министерство за економија спроведува и внатрешни контроли за проверка на примената на стандардите за интегритет преку вклучување на внатрешната ревизија.

Министерство за економија се обврзува на соработка со ДКСК овозможувајќи ѝ да го следи спроведувањето на системот за интегритет. За таа цел Министерство за економија се обврзува на точно, редовно и навремено информирање на ДКСК за сите активности преземени во насока на примена на системот за интегритет, како и за спроведување на добиените насоки, препораки и укажувања од страна на ДКСК во однос на јакнење на интегритетот во институциите.

крене гјithashtu контроле тë brendshme për të verifikuar zbatimin e standardeve të integritetit duke përfshirë auditimin e brendshëm.

Ministria e Ekonomisë është e përkushtuar që të bashkëpunojë me KSHPK-në duke i mundësuar monitorimin e zbatimit të sistemit të integritetit. Për këtë qëllim, Ministria e Ekonomisë është e obliguar që në mënyrë të saktë, të rregullt dhe me kohë të informojë KSHPK-në për të gjitha aktivitetet e ndërmarra për zbatimin e sistemit të integritetit, si dhe për zbatimin e udhëzimeve, rekomandimeve dhe indikacioneve të marra nga KSHPK-ja lidhur me forcimin e integritetit në institucione.

Kreshnik Bekteshi

МИНИСТЕР
MINISTËR

